

MLADI I TRANZICIJA U JUGOISTOČNOJ EVROPI

1. UVODNI I METODOLOŠKI DIO

1.1. PRISTUP PROBLEMU I FORMULISANJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA

Veliki broj teoretičara se slaže u tome da nauku čine objektivne i pouzdane istine o stvarnosti, saznati zakoni i zakonitosti koji u toj stvarnosti postoje, saznanja koja su praktično provjerljiva, koja se mogu dokazivati, koja imaju opće važenje, praktičnu primjenjivost i koja su saopštljiva ljudima. Da bi se mogao naučno saznati predmet proučavanja određene nauke, neophodno je imati i poznavati metodologiju određene oblasti koja se proučava.

Određenje metodologije se ne može izvesti samo iz značenja tog složenog termina. Izvorno, naziv metodologija potiče od grčke riječi *methodos*-postupak, sistem, red; *smišljeni* i planski rad, istraživanje, način razumijevanja i djelovanja, a *logos*-riječ, razum, misao, razmatranje. Doslovno značenje riječi metodologija bi bilo «misao, učenje, nauke o metodi, o smišljenom i planskom postupanju pri radu, odnosno metodologija neke nauke je teorija o istraživanju predmeta te nauke. Ljudi su uvijek nastojali da stečena znanja ne samo sačuvaju kao trajne tekovine svog života i rada, već da ta saznanja prenesu i na druge ljude. Upravo taj prenos znanja i želja da se pomogne drugima je razlog što smo se opredijelili za ovu temu, koja se još može svesti pod zajednički nazivnik: mladi danas,

njihov položaj u društvu, njihova interesiranja i očekivanja, mogućnosti i želje, ali i strah i neizvjesnost pred novim sutra.

A mladi i svi atributi vezani uz njih moraju se posmatrati na dva plana: mladi u našem okruženju i mladi kod nas. Naravno, da društvena struktura i zbivanja unutar jednog društva umnogome doprinose i odnosu prema mladima, pa je s toga neophodno sagledati društvo i njegov razvoj u nešto širem kontekstu.

Nikada u historiji civilizacije promjene nisu bile brže i burnije. One se ogledaju u ogromnom porastu naučnih činjenica ali isto tako i društvenih promjena. Brojna tehnička i tehnološka otkrića umnogome određuju raspodjelu političke i vojne moći u međunarodnim odnosima i na taj način najdirektnije utječu na pitanje sigurnosti na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou. Kroz otkrivanje i implementiranje novih tehnoloških postupaka i uvođenjem novih tehničkih rješenja, biva drastično promijenjena struktura vojne sile, što je vodilo dramatičnom reduciranju geostrateškog značaja pojedinih zemalja i čitavih regija. Geopolitički model sigurnosnog pitanja biva zamijenjen novim modelom sigurnosti. Kompjuteri i kompjuterske komponente sve izraženije određuju način življenja ljudi, prirodu njihovog rada. Tu je i škola koja, pripremajući mlade za život, mora voditi računa o tome da je okruženje informaciono – tehnološki vrlo promjenljivo, nepredvidljivo i nestabilno.

Vrijeme od naučnog pronalaska do njegove praktične primjene se fantastično skrtilo: naučne ideje provjerene u institutima i laboratorijima i testirane u oglednim pogonima odmah se materijaliziraju na proizvodnoj traci.

Ono što je danas savremeno i funkcionalno, već sutra će biti prevaziđeno. Danas promjena, a sutra promjena promjene. I stručnjaci najužeg profila imaju ozbiljnih teškoća da prate razvoj svoje najuže struke.

Današnjem postindustrijskom dobu, maksimalno informatiziranom, nije primjerena škola u kojoj mladi zapamćuju brda činjenica, jer je vrijeme enciklopedijski obrazovanih davno prohujalo. Ta ista škola još uvijek don kihotski pokušava postići nemoguće – u glave učenika uliti sva znanja koja će doživotno koristiti. S druge strane, za položaj mladih i ostvarivanja njihovih prava u svim sferama života postoji čitav niz prepreka kako objektivne, tako zasigurno više subjektivne naravi.